

احراز صلاحیت داوطلبان ریاست جمهوری با ۷ رای صورت می‌گیرد

عباسعلی کدخدایی، سخنگوی شورای نگهبان در مورد روند بررسی صلاحیت کاندیداهای ریاست جمهوری گفت: مبنای شورای نگهبان در احراز صلاحیت‌های داوطلبان ریاست جمهوری انتخابات ریاست جمهوری اصل ۱۱۵ قانون اساسی است و علاوه بر آن از وقتی سیاست‌های کلی انتخابات از سوی رهبر معظم

کدخدایی تصریح کرد: ملاک و مبنای ما رای نهایی است که اعضای شورا می‌دهند و با توجه به ۱۲ نفر اعضای شورای نگهبان، هفت رای مثبت لازم است که بتوانیم بگوییم یک فرد احراز صلاحیت شد و واجد شرایط اصل ۱۱۵ شده‌است. / فارس

ثبت نام نامزدهای انتخابات ریاست جمهوری به ایستگاه آخر رسید و بسیاری از افراد شاخص و گمنامی که برای ورود به این عرصه احساس وظیفه می‌کردند برای نام‌نویسی اقدام کردند. شاید بتوان گفت این دوره در مقایسه با دوره‌های قبل با تعدد نامزدهای شناخته‌شده مواجه هستیم و در شرایط کنونی به نظر می‌رسد آرایش انتخاباتی ایران و دسته‌بندی‌های سیاسی با توجه به گمنام‌زنی‌ها و شواهد و قرائن موجود در قالب ۱۴ احتمال قابل بررسی و تحلیل است.

مریم شریف‌زاده

سیاسی

دوقطبی لاریجانی-رئییسی

اصلاح طلبان یا اصولگرایان هر کدام به صورت ائتلافی به صحنه وارد خواهند شد. گذشته از این ضریب نفوذ هیچ کدام از گروه‌های سیاسی برای پیروزی در دور اول یعنی حدود ۵۱ درصد نیست و به همین دلیل هر کاندیدی برای پیروزشدن باید ائتلاف کند. ارزیابی وی از آرایش انتخاباتی ۱۴۰۰ این است که کاندیدی اصلی اصولگرایان حول محور رئیسی است اما کاندیدی اصلی اصلاح طلبان هنوز چندان مشخص نیست و به نظر می‌رسد آنها منتظر نتیجه نظرسنجی‌ها هستند تا ببینند برداشت جامعه نسبت به نامزدهای آنها چگونه خواهد بود و مردم چه اقبالی به کاندیدهای آنها خواهند شد و در ادامه تصمیم نهایی اتخاذ کنند.

سیدمحمد حسینی، وزیر اسبق فرهنگ و ارشاد اسلامی هم در این باره به جام جم گفت: با توجه به تجارب گذشته به نظر می‌رسد که در نهایت جبهه اصلاحات، کارگزاران و اعتدال با هم بر سربک نفر به توافق برسند و البته در این طیف جهانگیری یا لاریجانی گزینه نهایی خواهند بود و در جبهه انقلاب هم همگرایی وجود داشته و اختلاف چندان نیست و به نظر می‌رسد اجماع نهایی روی آقای رئیسی باشد. به این ترتیب احتمالا انتخابات دوقطبی خواهد بود و در این مدت مناظرات و نوع تبلیغات می‌تواند تعیین‌کننده باشد.

سید نظام‌الدین موسوی، نماینده تهران در مجلس شورای اسلامی هم در این باره گفت: انتخابات پیش رو را تحول خواهان طیفی که به دنبال دگرگونی و تغییر وضع موجود هستند و جریان حامی و عاملان وضع موجود شکل می‌دهد. ما سال ۹۶ هم تقریباً شاهد چنین دوقطبی‌ای بودیم اما چون در افکار عمومی وضعیت فعلی به یک موقعیت تثبیت نرسیده بود خیلی از مردم شاید نتوانستند دقیق تصمیم بگیرند و تحلیل کنند اما امروز تقریباً شاهد ظهور و بروز کامل سیاست‌هایی هستیم که در هشت سال گذشته از سوی دولت کنونی و جمیع کسانی که در تثبیت، تقویت و روی کار آمدن دولت آقای روحانی نقش داشتند؛ نتایجی که ایده مرکزی آن یعنی مذاکرات به شکست رسید.

سه قطبی لاریجانی-رئییسی-جهانگیری

نیست که بقیه افراد از عرصه خارج شوند بلکه ممکن است تا لحظه آخر بمانند یا به نفع کاندیدی اصلی کنار بروند. سجاد نوروزی فعال فرهنگی هم در گفت‌وگو با جام جم با بیان این‌که انتخابات ۱۴۰۰ را بیش از هر چیزی می‌توان به انتخابات ۸۴ مشابه دانست و از الان نمی‌توان برنده قاطع آن را تعیین کرد، چرا که شاهد گستردگی، تنوع و تحولات پیچیده و سریعی طی روزهای آتی خواهیم بود، خاطرنشان کرد: تصور می‌کنم ممکن است در این دوره با انتخابات چندقطبی مواجه شویم و اتفاقات بسیار جدی و خاصی در مسیر پیش رو بیفتد که تحلیل‌ها را متفاوت کند، طیف‌بندی انتخابات و شرایط ائتلاف‌هایی که در آینده رخ خواهد داد ممکن است فراتر از دو قطبی و حتی سه قطبی باشد.

محمد علی ابطی فعال اصلاح طلب هم بر سه قطبی بودن فضای انتخاباتی تاکید دارد و می‌گوید: آقای لاریجانی پایگاه رای مشخصی ندارد البته قطعاً برای خودشان چنین پایگاهی را تصور کردند که به این عرصه پا گذاشته‌اند اما نمی‌توان ایشان را نیز با توجه به حضور آقای جهانگیری نماینده وضع موجود دانست. من معتقدم جریان

با توجه به نوع ثبت نام نامزدها این احتمال هم وجود دارد که فضای انتخاباتی درگیر سه قطب سیاسی اصولگرا، اصلاح طلب و اعتدالی شود. گرچه رئیسی و لاریجانی هر دو دیروز موقع ثبت نام اعلام کردند که به صورت مستقل در عرصه انتخابات ظاهر خواهند شد اما با این وصف، باز هم براساس شواهد می‌توان ارزیابی کرد که سید ابراهیم رئیسی مورد حمایت اصولگرایان، علی لاریجانی مورد اجماع اعتدالی‌ها و جهانگیری هم از سوی اصلاح طلبان مورد حمایت قرار گیرند. اگر جریان رقابت‌های انتخاباتی در روزهای آینده براساس فضای سه قطبی قرار گیرد این احتمال هم وجود دارد که سید آری نامزدها در روز رأی‌گیری دستخوش افزایش و کاهش شود. البته هنوز تا زمان اعلام صلاحیت نامزدها و همچنین ایام تبلیغات انتخاباتی زمان باقی است و در روزهای باقی‌مانده ممکن است با توجه به تغییر و تحولات سیاسی فضای انتخاباتی و سیر حمایت‌ها و روند اجماع جریان‌های سیاسی پیرامون نامزدهای مورد نظر دستخوش تغییر جدی شود.

فرید مدرسی فعال سیاسی اصلاح طلب از جمله کسانی است که معتقد است در انتخابات ۱۴۰۰ با سه اردوگاه انتخاباتی مواجه هستیم. اردوگاه اصولگرایان از راست‌گرایان تا چپ‌گرایان، میانه‌رو و اصلاح طلبان از چپ تا راست. هر سه این اردوگاه‌ها با یک نماینده اصلی در انتخابات ایفا نقش خواهند کرد، البته این به معنای آن

اصلاحات پایگاه رای خود را صرف آقای لاریجانی نمی‌کند و قطعاً سازوکاری که دارد در نهایت با توجه به فعالیت‌های انتخاباتی آقای پزشکیان و جهانگیری یکی از این دونفر به عنوان نامزد نهایی اصلاح طلبان معرفی می‌شود. همانطور که شاید این اتفاق در جریان اصولگرایی میان آقایان رئیسی و جلیلی بیفتد. احمد حکیمی پور دبیر کل حزب اراده ملت در گفت‌وگو با جام جم گفت: فضای انتخابات دوقطبی نیست و حتی این احتمال را می‌توان مطرح کرد که فضا به سمت سه قطبی و چهار قطبی شدن هم برود. به هر صورت اصولگرایان گرچه براساس منش خود در خصوص بررسی گزینه‌های محتمل در انتخابات ریاست جمهوری رفتار سیاسی داشتند اما اعلام نظر آقای رئیسی در این زمینه مبنی بر این‌که به صورت مستقل در انتخابات شرکت خواهد کرد تا حدودی جریان اصولگرا را در این باره از یکدستی خارج کرده است. گذشته از این در جریان اصلاح طلب هم معلوم نیست که نفر نهایی چه کسی خواهد بود و نمی‌توان با قاطعیت گفت که همه طیف اصلاح طلب درباره حمایت از او به توافق برسند. از سویی دیگر در این دوره با موضوع ثبت نام تعداد زیادی از نظامیان مواجهیم که طبعاً پایگاه‌های مشخصی دارند. از سویی دیگر با این موضوع هم مواجهیم که برخی چهره‌ها یا جریان‌های سیاسی ممکن است نامزد نداشته باشند اما کنش سیاسی خاص خود را دنبال کنند. در این زمینه می‌توان به محمود احمدی‌نژاد و مصطفی تاجزاده اشاره کرد.

هر چند آقای لاریجانی تاکنون با چراغ خاموش آمده اما چون در گذشته رئیس مجلس بوده طبیعتاً تلقی این‌که نگاه ویژه‌ای به وی شده و باعث شوکی در فضای انتخاباتی باشد، وجود ندارد. اما سجاد نوروزی در این باره می‌گوید، پوست اندازی آقای لاریجانی یعنی پدیده بودن در انتخابات پیش رو، چرا که می‌خواهد از قامت یک نیروی کلاسیک راست سنتی به سمت کنشگر آوانگارد خود را عرضه کند.

آقای لاریجانی برخلاف آقای رئیسی که کمپین فی‌البداهه‌ای دارد در یک سال گذشته در مورد کمپین خود فکر و برنامه‌ریزی داشته است. در هر حال، از دل این انتخابات شگفتی بزرگی خلق خواهد شد و ممکن است شاهد انتخاباتی سه‌قطبی تمام عیار یا یک نفر بسیار جدی باشیم.

سید نظام‌الدین موسوی هم درباره حضور پدیده در انتخابات به جام جم گفت: معمولاً کسانی که در انتخابات شرکت می‌کنند عقبه و سابقه مشخصی دارند. به همین دلیل می‌توان گفت انتخابات ۱۴۰۰ انتخابی نیست که پدیده داشته باشد، هر چند پوشش‌های تبلیغاتی در نتایج آرا تأثیر دارد. اما این موضوع نمی‌تواند منجر به ستاره‌سازی در این انتخابات شود. محمد علی ابطی، فعال سیاسی اصلاح طلب با بیان این‌که رقیب اصلی نامزدهای این دوره از انتخابات، عدم مشارکت مردم به دلیل نبود یک پدیده و چهره شاخص در انتخابات پیش روست، خاطرنشان کرد: شاید بتوان از آقای پزشکیان به عنوان این ستاره یاد کرد. وی در توضیح این نظر می‌گوید: جهانگیری و پزشکیان پایگاه رای اصلاح طلبان را دارند، هر چند این پایگاه نیز به دلیل شرایط موجود از وضعیت خوبی برخوردار نیست. اما واقعیت این است آقای پزشکیان از پایگاه رای قومیتی و پزشکی برخوردار است.]

احتمال ظهور یک پدیده

در برخی دوره‌های انتخاباتی، بعضی چهره‌های کمتر شناخته شده وارد عرصه می‌شدند و البته با توجه به نوع حضورشان در ایام تبلیغات و فضا سازی رسانه‌ای و نشان دادن چهره‌ای موجه در مناظرات تلویزیونی، موفق به کسب رای اکثریت می‌شدند. سید محمد خاتمی در انتخابات ۷۶ و محمود احمدی‌نژاد در انتخابات ۸۴ جزو این پدیده‌ها بودند و البته نتوانستند در دوره بعدی نیز با رای مردم سکان هدایتی اجرایی کشور را به دست بگیرند. در انتخابات پیش رو هم حداقل در فضای رسانه‌ای برخی بر این باورند این دوره هم با پدیده جدیدی مواجه‌ایم. طبعاً با توجه به تعدد نامزدهای انتخاباتی در این دوره و حضور چند چهره جدید حدس و گمان‌هایی در مورد برخی چهره‌ها مطرح می‌شود. البته با توجه به این‌که هنوز شورای نگهبان در خصوص تأیید صلاحیت نامزدها اعلام نظر نکرده شاید ارزیابی درباره ظهور پدیده‌های انتخاباتی زود هنگام باشد.

محمد هاشمی در این باره می‌گوید: بحث‌هایی در مورد سعید محمد وجود داشت اما به نظر می‌رسد با توجه به حضور رئیسی، پدیده بودن وی چندان جدی نیست. فرید مدرسی هم در اظهار نظری مشابه معتقد است با توجه به شرایط موجود و زمان اندک تا انتخابات، احساس نمی‌شود با چیزی به عنوان پدیده انتخابات روبه‌رو باشیم، چون با فرد و شخصی که ویژگی‌های پدیده شدن را داشته باشد روبه‌رو نیستیم. سید محمد حسینی هم چندان قائل به ظهور پدیده در این انتخابات نیست و می‌گوید:

دو قطبی متکثر

حمایت نامزدهای انتخاباتی از یک نامزد مشخص رویه‌ای است که در دوره‌های گذشته نیز رواج داشته و حتی در ادوار اولیه برگزاری انتخابات هم حسب آرشو مطبوعات و خاطرات اشخاص، حضور برخی نامزدها به منظور گرم تر شدن فضای انتخاباتی بود و حتی در جریان برنامه‌های انتخاباتی برخی از نامزدها به صراحت اعلام می‌کردند که مثلاً در انتخابات به محمد علی رجایی و آیت‌... علی خامنه‌ای رای می‌دهند. این رویه در دوره‌های متاخر به‌ویژه در انتخابات سال ۸۸ و ۹۲ شکل دیگری پیدا کرد.

به این معنا که هر کدام از جریان‌های سیاسی در عرصه رقابت چند نامزد داشتند و در ایام تبلیغات انتخاباتی به انتقاد از رویکردهای جریان و جناح مقابل می‌پرداختند و به نوع یاری‌رسان نامزد همفکر خود بودند. در انتخابات ۹۶ این روند وضعیت جدیدی پیدا کرد و برای اولین بار فضای سیاسی جامعه با پدیده نامزد پوششی روبه‌رو شد. اسحاق جهانگیری در انتخابات دوازدهم ایفاگر این نقش بود و در آخرین روزهای انتخابات هم با کناره‌گیری و دعوت به رای دادن به روحانی به نقش خود پایان داد.

در انتخابات پیش‌رو باز هم این رویه به عنوان یک احتمال مطرح می‌شود که تعدد نامزدها با هدف کمک‌رسانی به نامزد اصلی برای مقابله با رقیب سیاسی است و چند نامزد همسو با این هدف ثبت نام کردند تا با استفاده از فرصت تبلیغاتی و مقطع مناظرات انتخاباتی موید نامزد اصلی باشد. در همین زمینه گمانه‌هایی هم درباره احتمال حمایت ضمنی جهانگیری از لاریجانی از یکسو و سعید جلیلی و ضرغامی از رئیسی در دیگر سو مطرح است.

در این باره فرید مدرسی فعال سیاسی با بیان این‌که از میزان اختلاف درون اردوگاهی جریان‌های سیاسی اطلاع دقیق نداریم، می‌گوید: به دلیل تعاملات مکرر آنها، در لحظات آخر ممکن است تصمیمات کاندیدهای اردوهای تغییر کنند. در این خصوص می‌توان گفت امکان دارد آقای جلیلی، کاندیدی پوششی برای حمایت از رئیسی باشد یا تا لحظه آخر بماند و با میزان آرا، سهمی در قدرت داشته باشد.

به گفته سید نظام‌الدین موسوی نیز تیپ‌هایی نظیر لاریجانی و جهانگیری در یک دسته قرار می‌گیرند، چرا که جهانگیری معاون اول روحانی است و در هسته تصمیم‌ساز دولت نقش موثری دارد. آقای لاریجانی هم با توجه به دوران فعالیتش در مجلس نشان داد با آقای روحانی همسو بوده و کمترین چالش را با هسته اصلی ایده‌های دولت تدبیر و امید داشته است. وی درباره طیف مقابل می‌گوید: طیف تحول خواهان، شرایط موجود را قبول ندارند و معتقدند شرایط دیگری مثل اتکا به توانمندی داخلی برای برون رفت از وضع موجود وجود دارد و آقای رئیسی چارچوب این گفت‌مان را نمایندگی می‌کند.

از این رو، او قطب مهم تحول خواهی خواهد بود.

احمد حکیمی پور هم معتقد است این دوره هم مثل دوره‌های گذشته به‌ویژه چند انتخابات اخیر ما حتماً با نامزدهای پوششی مواجه هستیم و برخی از آنها قبل از اعلام نهایی و برخی دیگر بعد از اعلام نهایی کناره‌گیری خود را به نفع نامزدهای دیگر اعلام خواهند کرد و این موضوع تقریباً طی دو سه دوره اخیر به صورت یک رویه درآمده است.